

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **JUDr. Mgr. V. P.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor dopravy a silničního hospodářství**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 7. 2008, čj. 3924/DS/08/127067/Zvo, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 5. 2009, čj. 75 Ca 10/2008 - 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se dle rozhodnutí Magistrátu města Teplice, potvrzeného rozhodnutím žalovaného, dopustil přestupku dle § 22 odst. 1 písm. f) bod 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění. Přestupku se dopustil tím, že dne 4. 11. 2007 v 13.41 hod. v obci Bořislav na silnici č. I/8, jako řidič osobního vozidla tov. zn. Peugeot 407, jel rychlostí 81 km/h, ačkoliv v daném úseku byla zákonnou úpravou povolena maximální rychlost 50 km/h. Žalobce v průběhu celého správního řízení argumentoval, že k překročení rychlosti došlo v důsledku poruchy palubního počítače vozidla. Nebylo proto v jeho reálných možnostech odhadnout skutečnou rychlost jízdy. Vozidlo měl navíc

žalobce pronajaté. Dle rozhodnutí obou správních orgánů však porucha rychloměru vozidla nezbavuje žalobce odpovědnosti za přestupek. Žalobce měl i za těchto podmínek učinit taková opatření, aby z jeho strany nedošlo k protiprávnímu jednání.

[2] Krajský soud v Ústí nad Labem žalobu zamítl. Krajský soud především neshledal, že by se žalovaný nevypořádal se všemi odvolacími námitkami a argumenty žalobce. Podle soudu se žalobce z přestupku naprosto nepatřičně snaží vyvinut poukazem na technickou závadu vozidla. Žalobce rovněž argumentoval, že byl záměrně policisty dehonestován, neboť „Úřední záznam“ měl obsahovat údajně nepravdivý údaj o tom, že žalobce při silniční kontrole měl policistům říci: „...*Napište oznámení, já žádnou pokutu nezaplatím, jsem právník a umím v tom chodit*“. K tomu krajský soud uvedl, že ani po zevrubném prostudování předloženého správního spisu neshledal, že by správní orgány obou stupňů vůči žalobci postupovaly jakkoliv zaujatě nebo neobjektivně. Pro nyní souzenou věc je irelevantní, zda se žalobce při inkriminované silniční kontrole takto vyjádřil či nikoliv.

[3] Podle krajského soudu náleží k definičním znakům přestupku dle § 2 odst. 1 zákona o přestupcích obligatorně zavinění. Dle § 3 téhož zákona platí jako zásada, že ke vzniku odpovědnosti za přestupek postačuje nedbalost, kdežto úmyslné zavinění je třeba pouze tam, kde to je výslovně stanoveno. Porucha rychloměru na pronajatém vozidle tak nezbavuje žalobce odpovědnosti za dotýčný přestupek, který měl spáchat z nedbalosti a nikoliv úmyslně, jak zcela správně vyslovily správní orgány obou stupňů. Proto správní orgány nepochybily, pokud se při své rozhodovací činnosti detailně nezabývaly vlastními okolnostmi vzniku a průběhu trvání závady na pronajatém vozidle. Ani případná nutnost náhle podniknout cestu z Teplic do Prahy ze služebních důvodů a zavést porouchané vozidlo k opravě pronajímateli nezbavuje žalobce odpovědnosti za překročení maximální povolené rychlosti. Žalobce již den před spácháním přestupku (3. 11. 2007) o závadě prokazatelně věděl. Přesto s tímto vozidlem následující den absolvoval cestu z Teplic do Prahy, aniž by učinil taková opatření, aby k překročení maximální povolené rychlosti nedošlo. Pokud žalobce žádná taková opatření neučinil (např. použití navigace, která je rovněž schopna měřit rychlost vozidla, či zjevně pomalá jízda, popř. jízda za jinými vozidly) a hodlal přivést porouchané vozidlo po vlastní ose do Prahy k opravě, bylo to čistě jen jeho rizikem.

II.

Argumenty obsažené v kasační stížnosti

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. V ní nejprve velmi obsažně rekapituluje své žalobní námitky. Dále především namítá, že se krajský soud vypořádal „zcela neurčitě“ s žalobním bodem, podle něhož se žalovaný nevypořádal se všemi jeho námitkami a argumenty. Žalovaný se evidentně nezabýval všemi navrženými důkazy. Krajský soud prý dále některými svými výroky zpochybnil své nestranné postavení ve věci. Stěžovatel nesouhlasí ani s argumentací soudu ohledně dehonestujícího obsahu úředního sdělení. Konečně stěžovatel upozorňuje, že technická závada patří v řízení přestupkovém i v řízení trestním k předpokladům eventuální exkulpce, když on sám učinil všechna opatření k odstranění závady na vozidle.

[5] Stěžovatel proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 25. 8. 2009 navrhl zamítnutí kasační stížnosti a odkázal na svá předchozí vyjádření v řízení před krajským soudem a napadené rozhodnutí, s nímž se plně ztotožňuje.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud nejprve posoudil důvod kasační stížnosti, který napadá správnost právního názoru krajského soudu [kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.; IV.A.]. Tato první část odůvodnění je pak určující též pro správnost závěru krajského soudu o tom, že rozhodnutí žalovaného není nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů; zde soud zvážil též námitku stěžovatele o dílčí nepřezkoumatelnosti rozsudku [kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.; IV.B.]. Nejvyšší správní soud konečně zvážil námitku, že krajský soud nesprávně dovedl irelevantnost obsahu dehonestujícího záznamu příslušníků Policie ve správním spise pro správní řízení [kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.; IV.C.].

IV.A.

Může technická závada na rychloměru opodstatnit absenci zavinění řidiče za překročení dovolené rychlosti jízdy?

[9] Nejvyšší správní soud nejprve zvážil správnost právního závěru krajského soudu, podle něhož řidič vozidla je odpovědný za spáchání přestupku ve smyslu § 22 odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona o přestupcích i tehdy, pokud k překročení maximální povolené rychlosti dojde za situace, kdy řidiči nefunguje rychloměr.

[10] Podle § 22 odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona o přestupcích se přestupku *dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou v obci o 20 km/hod a více nebo mimo obec o 30 km/hod a více*. Ve věci není žádného sporu o tom, že stěžovatel nejvyšší dovolenou rychlost v obci překročil o 31 kilometrů v hodině. Spor tak zůstává v podstatě zcela v rovině právního posouzení stěžovatelova jednání.

[11] Stěžovatel opakovaně argumentuje, že technická závada na rychloměru vozidla zakládá jeho exkulpaci, neboť on sám nebyl s to rozpoznat přesnou rychlost jízdy vozidla. Dne 4. 11. 2007 musel odjet na své pracoviště do Prahy, a proto mu nezbylo než absolvovat zpáteční cestu s tímto vozidlem po vlastní ose. Nejbližší možný pracovní den, a to 5. 11. 2007, hodlal odstoupit od smlouvy o pronájmu dotyčného porouchaného vozidla.

Dané vozidlo bylo dle stěžovatele vysokoobsahové vozidlo se sofistikovanou automatickou převodovkou. V takovém vozidle řidič nemůže v důsledku nefunkčnosti rychloměru a palubního počítače ovlivňovat jízdní režim tak, aby mohl spolehlivě poznat aktuální rychlost motorového vozidla. Stěžovatel prý „nedisponuje nadpřirozenými schopnostmi“, a proto považuje za absurdní závěr obou správních orgánů i krajského soudu, že jako zkušený řidič díky své 30leté praxi měl odhadnout přesně rychlost jízdy.

[12] Nejvyšší správní soud se s právním názorem stěžovatele neztotožnil.

[13] Jak správně uvedl krajský soud, k odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění (§ 3 zákona o přestupcích). V daném případě je nepochybné, že pro spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle § 22 odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona o přestupcích postačí zavinění z nedbalosti, neboť toto ustanoví nestanoví výslovně opak.

[14] Ve smyslu § 4 odst. 1 zákona o přestupcích je přestupek spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel buď *věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí* [písm. a), tzv. nedbalost vědomá] nebo *nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl* [písm. b), tzv. nedbalost nevědomá].

[15] V daném případě je nepochybné, že stěžovatel věděl o poruše rychloměru již přinejmenším den před spácháním přestupku, což výslovně opakovaně sám uvádí – naposledy v kasační stížnosti, kde tvrdí, že závada se po předchozí opravě začala opět projevovat dne 3. 11. 2007 při jeho dojezdu do Teplic (s. 5 kasační stížnosti). Současně je nepochybné, že stěžovatel věděl, že s ohledem na povahu vozidla Peugeot 407, vysoký obsah jeho motoru a, slovy stěžovatele, „sofistikovanou automatickou převodovku“ tohoto vozidla nebude s to regulovat rychlost jízdy tak, aby se vyhnul překročení maximální rychlosti v jízdě. Sám stěžovatel ostatně i toto opakovaně potvrzuje, naposledy opět v kasační stížnosti (s. 6). Podle § 36 odst. 1 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, *na pozemních komunikacích lze provozovat pouze takové silniční vozidlo, které je technicky způsobilé k provozu na pozemních komunikacích podle tohoto zákona*. Podle § 37 písm. a) téhož zákona je silniční vozidlo *technicky nezpůsobilé k provozu na pozemních komunikacích, pokud pro závady v technickém stavu bezprostředně ohrožuje bezpečnost provozu na pozemních komunikacích*. Přes všechny tyto skutečnosti a svou vědomost o nemožnosti kontroly rychlosti jízdy stěžovatel řídil vozidlo s nefunkčním rychloměrem na cestě z Teplic do Prahy a maximální rychlost v obci Bořislav překročil o 31 kilometrů v hodině.

[16] S ohledem na uvedené je třeba uzavřít, že stěžovatel přinejmenším věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí (srov. k tomu však též bod [19]). Na celé věci nic nemění ani to, že stěžovatel se tuto závadu pokoušel odstranit a dne 2. 11. 2007 měla být tato závada odstraněna pronajímatelem vozidla. Pro

věc je podstatné pouze to, že tato závada se na vozidle znovu objevila následující den, 3. 11. 2007, kdy stěžovatel dorazil s vozidlem zpět do Teplic (den před spácháním přestupku).

[17] Stěžovatel argumentuje, že z „naléhavých služebních důvodů“ musel „jako orgán veřejné moci“ (ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel je soudním exekutorem) odjet ze svého bydliště v Teplicích porouchaným vozidlem na pracoviště do Prahy. Toto stěžovatelem právně nijak nekvalifikované tvrzení nelze v žádném případě považovat za okolnost vylučující protiprávnost jeho jednání. Ostatně stěžovateli se jistě nabízela celá řada dalších možností, jak se dostat z Teplic do Prahy, a to včetně eventuální výpůjčky jiného automobilu nebo využití prostředků veřejné hromadné dopravy. Právě tyto možnosti se stěžovateli nabízejí vedle možnosti, kterou mu nabídl krajský soud (použití navigace, která je rovněž schopna měřit rychlost vozidla) a kterou stěžovatel odmítá, neboť je dle něj finančně nákladná.

[18] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že přestupek podle § 22 odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona o přestupcích není normou, která by z formálních či šikanózních důvodů sankcionovala jinak nezávadné jednání řidičů motorových vozidel. Právě naopak, tento přestupek má za cíl chránit bezpečnost a zdraví všech účastníků silničního provozu, kteří jsou ohrožováni právě častým překračováním nejvyšší povolené rychlosti. Z hlediska ochrany těchto hodnot skutečnost, že stěžovatel neměl ve vozidle funkční rychloměr, nesvědčí ve prospěch stěžovatele, ale naopak v jeho neprospěch. Pokud stěžovatel věděl, že není s to své vozidlo řídit tak, aby nejvyšší povolenou rychlost nepřekročil, je zcela racionální, že předvídatelné překročení nejvyšší povolené rychlosti musí být sankcionováno dle cit. ustanovení zákona o přestupcích.

[19] Nad rámec uvedeného Nejvyšší správní soud podotýká, že s ohledem na povahu argumentace stěžovatele v kasační stížnosti by bylo lze uvažovat dokonce i o stěžovatelově úmyslu nepřímém ve smyslu § 4 odst. 2 písm. b) zákona o přestupcích. Slovy tohoto ustanovení, a s ohledem na logiku stěžovatelovy argumentace, lze totiž dovodit, že stěžovatel přestupek spáchal úmyslně, neboť s ohledem na výše uvedené *věděl, že svým jednáním může ohrozit zájem chráněný zákonem* (zde překročení maximální povolené rychlosti vozidla), *a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, byl s tím srozuměn*. Tuto úvahu však Nejvyšší správní soud doplňuje pouze pro pořádek a celistvost shora podané právní argumentace, neboť rozhodné je posouzení věci správními orgány, které v jeho věci shledaly pouze nedbalost.

[20] Prvá námitka stěžovatele tedy není důvodná.

IV.B.

Otázka přezkoumatelnosti a správnosti závěru krajského soudu o přezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného

[21] Stěžovatel rovněž namítá, že krajský soud zcela nesprávně posoudil otázku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného pro nedostatek důvodů (§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.). Rozsudek je podle stěžovatele dílem zcela neurčitý, pokud krajský soud uvedl, že se žalovaný vypořádal se všemi odvolacími námitkami a důkazy. S tím má být dle stěžovatele rozporný zejména tento závěr krajského soudu, podle něhož „[j]e sice pravdou, že žalovaný

výslovně neuvedl, že s ohledem na lichou argumentaci žalobce technickou závadou vozidla, se již nebude blíže zabýrat smlouvou o pronájmu vozidla ze dne 31. 10. 2007 a odstoupením od smlouvy o pronájmu vozidla ze dne 5. 11. 2007, nicméně pokud toto neučinil, tak soud v tomto postupu neshledává takové pochybení, jež by odůvodňovalo zrušit rozhodnutí žalovaného pro nedostatečné zdůvodnění. V této souvislosti soud přitom předesílá, že se zcela ztotožnil se závěrem žalovaného i prvoinstančního správního orgánu, že žalobce se z dotyčného přestupku naprosto nepatřičně snaží vyvinut poukazem na technickou závadu vozidla, jak soud rozvede níže“ (s. 5 rozsudku krajského soudu).

[22] Na tomto právním závěru neshledává Nejvyšší správní soud nic vadného, tím méně nesrozumitelného. Předně nutno upozornit, že ve smyslu logiky rozhodnutí správního orgánu I. stupně, žalovaného i rozsudku krajského soudu (srov. část IV.A., srov. zejm. bod [15] a [16]) je pro posouzení odpovědnosti stěžovatele za přestupek zcela irelevantní otázka smluvních vztahů mezi stěžovatelem a pronajímatelem osobního vozidla tov. zn. Peugeot 407, r. z. X. Jakékoliv možné pochybení pronajímatele vozidla totiž nemůže zbavit stěžovatele odpovědnosti za jím spáchaný přestupek.

[23] Nic nepatřičného ani nesrozumitelného není ani na závěru krajského soudu, který již v úvodu předeslal, *„že se zcela ztotožnil se závěrem žalovaného i prvoinstančního správního orgánu, že žalobce se z dotyčného přestupku naprosto nepatřičně snaží vyvinut poukazem na technickou závadu vozidla“* (viz pasáž cit. v bodě [21] shora). Stěžovatel proti této větě namítá, že údajně zpochybňuje „nestranné postavení“ soudu v projednávané věci, která je prý „v příkrém rozporu se základními premisami demokratického právního státu“. S tímto stěžovatelovým názorem se Nejvyšší správní soud nemohl ztotožnit. Krajský soud v této pasáži nečiní nic jiného, než že shrnuje podstatu celé věci, která spočívá na nesprávném právním názoru stěžovatele, s nímž neuspěl před oběma správními orgány. Citovaný obrat krajského soudu je obratem zcela běžně se vyskytujícím v odůvodnění rozhodnutí soudů, ať již správních, civilních či trestních. Nejvyššímu správnímu soudu naopak zůstává zcela nesrozumitelný názor stěžovatelův, proč by tato pasáž, jejíž podstatou je právní názor, měla ohrožovat „nestranné postavení“ krajského soudu, a dostat se do rozporu s principy právního státu.

[24] Námitka je proto nedůvodná.

IV.C.

Otázka správnosti závěru krajského soudu o irelevantnosti údajné „dehonestace“ stěžovatele pro řízení před správními orgány

[25] Stěžovatel konečně zpochybňuje tvrzení krajského soudu, podle něhož údajná dehonestace stěžovatele hlídkou Policie je pro soudem řešenou věc irelevantní. Navíc zpochybňuje „nestandardní sdělení soudu“, pokud ten uvedl, že stěžovatel „byl obviněn „toliko“ z přestupku za rychlou jízdu...“, z čehož lze podle stěžovatele dovodit, že „by měl být vlastně rád, že nebyl obviněn ještě z něčeho jiného“ (zvýraznil stěžovatel).

[26] Nejvyšší správní soud ze správního spisu zjistil, že onou dehonestací má být Úřední záznam ze dne 4. 11. 2007, vyhotovený nstržm. Š., který obsahuje mj. následující: *„Řidiči jsem sdělil výše uvedený přestupek, a on mi sdělil: Napište oznámení, já žádnou pokutu nezaplatím, jsem právník a umím v tom chodit“.*

[27] K námitce stěžovatele, že byl zasahujícími policisty „účelově dehonestován“ před správním orgánem I. stupně, krajský soud uvedl, že „*po zevrubném prostudování předloženého správního spisu neshledal, že by správní orgány obou stupňů vůči žalobci postupovaly zaujatě, neobjektivně, se snahou mu svojí rozhodovací činností uškodit a v neposlední řadě, že by nějakou skutečnost v žalobcově případě bagatelizovaly. Skutečností přitom je, že pro souzenou věc je irelevantní, zda se žalobce při inkriminované silniční kontrole takto vyjádřil či nikoliv, když žalobce byl obviněn „toliko“ z přestupku za rychlou jízdu, které se prokazatelně dopustil, jak ostatně připustil i sám žalobce.*“

[28] Na hodnocení krajského soudu nevidí Nejvyšší správní soud nic nezákonného. Je nepochybné, že pokud byla v řízení před oběma správními orgány důsledně zachována stěžovatelova procesní práva, je otázka autentičnosti jeho výroku cit. v bodě [26] irelevantní.

[29] Pokud stěžovatel zpochybňuje smysl poslední věty krajského soudu cit. v bodě [27], a ptá se, z čeho tedy měl být vlastně v dané souvislosti obviněn, ani zde nelze stěžovateli přisvědčit. Smysl této věty je zřejmý. Pokud by se totiž prokázala autentičnost výroku stěžovatele, mohlo by to s ohledem na povahu příslušné profesní komory, k níž stěžovatel přísluší, vést až k eventuálnímu kárnému řízení. V takovémto řízení by autentičnost stěžovatelova výroku měla svůj zásadní význam. Pro nyní posuzovanou věc však tato otázka, jak správně uvedl krajský soud, nehraje vůbec žádnou roli.

[30] Konečně nelze ani přehlédnout, že stěžovatel sám ve svých podáních a vyjádřeních v přestupkovém i soudním řízení zdůrazňoval vlastní postavení exekutora jakožto orgánu veřejné moci a tím mimo jiné odůvodňoval nedostatek protiprávnosti svého jednání spočívajícího v jízdě nedovolenou rychlostí. Tato jeho obrana je zcela nepřipadná a nepřijatelná. Jsou to právě orgány veřejné moci, resp. veřejní činitelé, kteří se mají chovat tak, aby neporušovali právní předpisy. Z okolností projednávaného případu nijak nevyplynulo, že cesta stěžovatele z Teplic do Prahy na pracoviště jeho exekutorského úřadu, při níž došlo ke spáchání přestupku, byla výkonem konkrétní pravomoci orgánu veřejné moci, dokonce takovým, který by dovoloval překročení zákonného zákazu spočívajícího ve stanovení maximální povolené rychlosti jízdy v obci za podmínek (okolností) vylučujících protiprávnost. Ani policisté, hasiči, záchranáři, apod. nemohou používat služební motorová vozidla při jakékoliv jízdě bez ohledu na platné předpisy jen s poukazem na své postavení či funkci, nýbrž pouze výjimečně v zákonem jasně definovaných případech. Soudní exekutor takovým výjimečným postavením navíc ani nedisponuje, byť svou rychlou jízdu odůvodňoval *nečekanými a naléhavými služebními důvody*. Jinak řečeno, i veřejní činitelé (a především oni) musí dodržovat zákony jako každý jiný občan.

[31] I tato námitka je proto nedůvodná.

V.

Závěr a náklady řízení

[32] Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[33] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto řízení úspěch, nemá na jejich náhradu právo. Žalovanému nevznikly v řízení o kasační stížnosti žádné náklady převyšující běžnou administrativní činnost. Proto Nejvyšší správní soud nepřiznal žalovanému náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. října 2009

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu